

5.4 Alrek helseklynge

Michael 2022; 19: Supplement 29, 242–7.

Alrek helseklynge skal styrke forskning, innovasjon og utdanning rettet mot primærhelsetjenesten. En slik klynge er både nyskapende og nødvendig, og blir lagt merke til nasjonalt og internasjonalt. Her forteller instituttleder Guri Rørtveit om helseklyngen.

Universitetet i Bergen etablerte kunnskapsklynger i strategiperioden 2016–22, og Alrek helseklynge er en viktig del av denne strategien. Daværende dekan ved Det medisinske fakultet, Nina Langeland, var sammen med daværende kommunaldirektør i Bergen, Nina Mevold, sentrale i å utvikle målene for klyngen. Et nytt bygg i Årstadveien 17 skulle bli et fysisk senter for helseklyngen.

Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS), og dermed også Fagområde for allmennmedisin (FAM), flyttet høsten 2020 inn i det flotte nybygget, etter å ha vært lokalisert i Kalfarveien 31 siden 2003. Vi ble nå en del av et enda større fellesskap i Alrek helseklynge.

Bygget

Å samle regionens helseforsknings- og helseutdanningsmiljøer fysisk på Årstadvollen, med satellitter både i Bergen og Vestlandet ellers, var en viktig del av strategien for Alrek helseklynge. Årstadveien 17 er tomten til den gamle «Odontologen», der Det odontologiske fakultet med sine institutter og tannklinikker hadde tilhold siden 1960-tallet. Det ble først utredet ulike modeller for rehabilitering av det gamle bygget som ble fraflyttet i 2012, da det nye odontologibyggget sto ferdig på nabotomten. Men av både arealmessige, tekniske og økonomiske årsaker ble det til slutt bestemt å satse på nybygg (figur 1).

Figur 1: Alrek helseklynge med nybygget i Årstadveien 17. På helseklyngens nettsider har professor Gunnstein Akselberg forklart opphavet til navnet Alrek: Navnet Alrek viser til det norrøne Álrekstaðir, som var navnet på den eldste kongsgården i Bergen, der blant andre Harald Hårfagre holdt til. Alrek er den historiske benevnelsen for fjellet Ulriken. Álrekstaðir betyr dermed gården som ligger ved Ulriken. Álrekstaðir ble fra 1500-tallet skrevet Aarestadt, som er formen som kjennes igjen som Årstad i dag. Foto: UiB.

Byggherre var UiB selv. Skanska Norge hadde totalentreprise. Bygget er tegnet av b+b arkitekter og har et samlet areal på 12.835 kvadratmeter, fordelt på fem etasjer og teknisk kjeller. Entreprisekostnaden var på 325 millioner kroner uten merverdiavgift. Rivning av Odontologibygget startet i august 2018. Grunnarbeidene begynte i november 2018. Bygget ble ferdigstilt som planlagt med hensyn til både tid og kostnader i august 2020.

Årstadveien 17 inneholder kontorarealer, undervisningsarealer og spesielt tilrettelagte rom som behandlingsrom, fastlegekontor, omsorgsteknologilab og visningsrom for velferdsteknologi. Bygget har også flotte fellesarealer, kafé og møteplasser som på beste måte tilrettelegger for faglig samhandling.

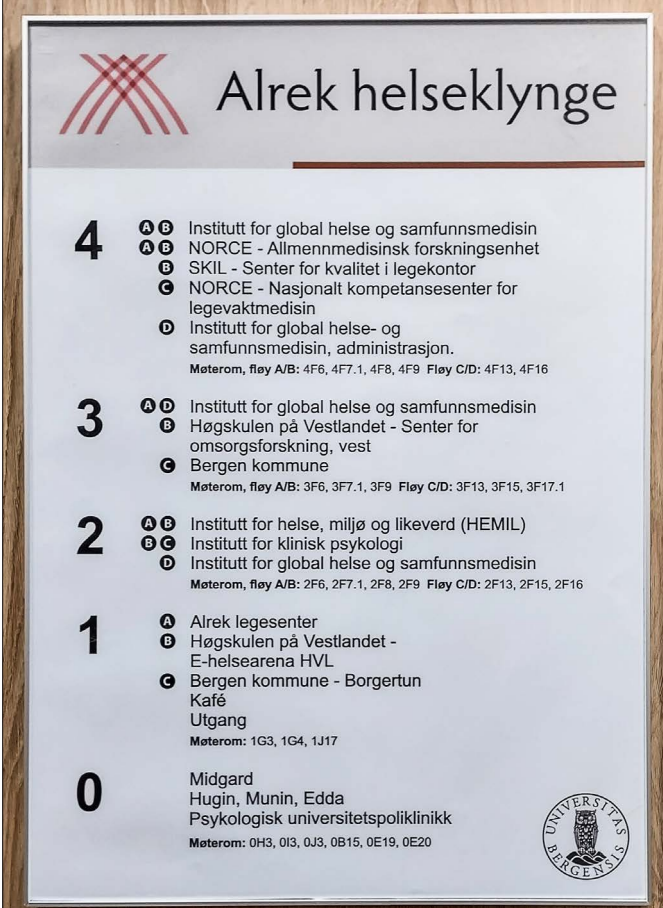
Fagområde for allmennmedisin, sammen med størstedelen av Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS), flyttet inn 10. august 2020, nøyaktig som planlagt. Resten av instituttet var allerede plassert i et nyrehabilitert Årstadveien 21, i Overlege Danielssens hus. En omfattende brukerinvolvering var en viktig del av prosessen. Den sentrale brukergruppen ble ledet av instituttleder Guri Rørtveit gjennom hele plan- og byggeperioden 2016–2020.

Andre klyngedeltakere

I tillegg til IGS er deler av Psykologisk fakultet ved UiB, NORCE, Bergen kommune og Høgskulen på Vestlandet flyttet inn i det nye bygget (figur 2). For de allmennmedisinske miljøene er det særlig verdifullt at både Allmennmedisinsk forskningsenhet (AFE), Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM) og Senter for kvalitet i legetjenester (SKIL) også flyttet med.

Det nye odontologibygget er også en del av klyngen. Et fjerde byggetrinn er under planlegging på parkeringsplassen foran Alrek studenthjem. Nærheten til Haraldsplass Diagonale Sykehus og Haukeland Universitetssjuehus, som begge deltar i klyngen, forsterker kraften i helseklyngen ytterligere. I tillegg til disse institusjonene deltar blant annet Folkehelseinstituttet, VID og Vestland fylkeskommune i klyngen.

Figur 2: Informasjonstavle i Årstadveien 17. Bygget har fem etasjer, hver med fire sidefløyer A-D. I kjelleren ligger de store undervisningsrommene mens de allmennmedisinske miljøene er plassert i fjerde etasje sammen med instituttadministrasjonen. Foto: Steinar Hunskaar.

Alrek helseklynge

4

- A B** Institutt for global helse og samfunnsmedisin
- A B** NORCE - Allmennmedisinsk forskningsenhet
- B** SKIL - Senter for kvalitet i legekontor
- C** NORCE - Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin
- D** Institutt for global helse- og samfunnsmedisin, administrasjon.

Møterom, fløy A/B: 4F6, 4F7.1, 4F8, 4F9 **Fløy C/D:** 4F13, 4F16

3

- A D** Institutt for global helse og samfunnsmedisin
- B** Høgskulen på Vestlandet - Senter for omsorgsforskning, vest
- C** Bergen kommune

Møterom, fløy A/B: 3F6, 3F7.1, 3F9 **Fløy C/D:** 3F13, 3F15, 3F17.1

2

- A B** Institutt for helse, miljø og likeverd (HEMIL)
- B C** Institutt for klinisk psykologi
- D** Institutt for global helse og samfunnsmedisin

Møterom, fløy A/B: 2F6, 2F7.1, 2F8, 2F9 **Fløy C/D:** 2F13, 2F15, 2F16

1

- A** Alrek legesenter
- B** Høgskulen på Vestlandet - E-helsearena HVL
- C** Bergen kommune - Borgertun

Kafé
Utgang

Møterom: 1G3, 1G4, 1J17

0

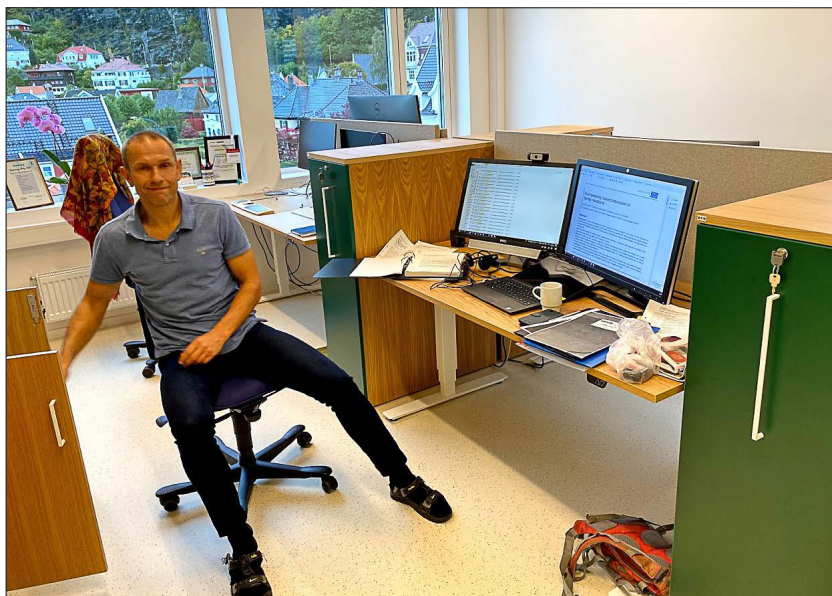
Midgard
Hugin, Munin, Edda
Psykologisk universitetspoliklinikk

Møterom: 0H3, 0I3, 0J3, 0B15, 0E19, 0E20

Innflytting og pandemi

Da Årstadveien 17 sto ferdig, var det til stor glede for miljøene som flyttet inn, men begeistringen og utviklingen av klyngesamarbeid ble selvsagt bremset av covid-19-pandemien som slo til med økende styrke samme høst. En interessant effekt av pandemien oppsto imidlertid senvinteren 2021, da studentene fikk tilgang til alle bygg på campus. I de ansattes fravær (hjemmekontor), rykket studentene inn i møterom og sosiale soner over hele bygget, og skapte liv og røre. Denne perioden gjorde nybygget til et godt «hjem» for studentene, og pandemien viste seg dermed som god drahjelp for å få studentene til å bruke bygget. Etter gjenåpningen av landet, har ansatte funnet seg vel til rette i bygget, som har en god blanding av små åpne landskap, enekontor, undervisningslokaler, møterom, stillesoner og sosiale soner i tillegg til en populær kantine (figur 3–6)

Figur 3. Fagområdeleder Thomas Mildestvedt på sin arbeidsplass i landskap i Alrek helseklynge. Landskapene er plassert i områder med mye lys og lite gjennomgangstrafikk. Foto: Guri Rørtveit.

Figur 4: Professor i allmenntmedisin Lars Thore Fadnes har valgt enekontor og trives med det. Foto: Guri Rørtveit.

Figur 5: Professor i allmenntmedisin Guri Rørtveit på plass i sitt 4-persons kontorlandskap, denne gang alene. Foto: Privat.

Figur 6: Lyst, luftig og flott i kantineområdet inne på Alrek helseklynge. Sitteplasser i forgrunnen med pandemiaustand i 2020. Foto: May Ruth Tolleshaug/Bergen kommune.

Litteratur

Alrek helseklynge. <https://alrekhelseklynge.no/om-helseklyngen/visjon/>

Universitetet i Bergen sin satsing på kunnskapsklynger. <https://www.uib.no/strategi/104122/kunnskapsklynger>